

ਮੌਜੂਦਾ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਲਈ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਅਨ ਸਮੇਤ ਕੁਝ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜੋ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ 3 ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਨਵੰਬਰ, 1997 ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਯੂਜੀਸੀ ਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਸੰਬਰ, 1998 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਲ 1998 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸਾਲ 1997 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਵੈਧ ਸੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ ਪਰ ਇਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ 3 ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਜੋ ਅਯੋਗ ਵੀ ਸੀ।

(13) ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਦਿਲਚਸਪ ਹੈ ਕਿ 1997 ਦੇ CWP's 16759 ਅਤੇ 16882 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਲੈਕਚਰਾਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. 1998 ਦਾ 42 ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸਨੇ 1997 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀਜ਼ 17904 ਅਤੇ 1998 ਦੇ 42 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 3 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਮਾਪਦੰਡ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਸਦੇ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਕਾਰਵਾਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(14) ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, 1997 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਅਤੇ 16759 ਅਤੇ 16882 ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹੀ ਸਟੈਂਡ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ 1997 ਦੇ 17094 ਅਤੇ 1998 ਦੇ 42 ਸੀਡਬਲਯੂਪੀਜ਼ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਅਨ ਵਜੋਂ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਦਾਸ ਮੇਹਲਾ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਸਹਿਣ ਕਰਨ।

ਜੇ.ਐੱਸ.ਟੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
ਮਹਿਕ

ਜੀਐਸ ਸਿੰਘਵੀ ਅਤੇ ਐਮਐਸ ਗਿੱਲ ਜੇ.ਜੇ.

ਆਰ ਐਸ ਖਟੜਾ , - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦਾਤਾ

CWP *ਨੰ. 1998 ਦਾ 16018

8 ਜੁਲਾਈ, 1999

ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1993 - ਐੱਸ. 2(d), 12 (a) (i) (ii) ਅਤੇ 13 ਤੋਂ 16

—ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਝੂਠੀ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ
—ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਆਚਰਣ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ-ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ-ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਖਲ-ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ-ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਖੁਦ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਹਲਫਨਾਮਾ ਮੰਗ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਨਿੱਜੀ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੱਚੇ ਤੱਥ ਰੱਖਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਪਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕਰੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਆਚਰਣ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੋਣ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੁਣ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬੋ-ਗਰੀਬ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਹੋਣ ਨੂੰ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 13 ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਅਣਗੌਲੇ ਹੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਨ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਆਪਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪਾਹਜ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(ਪਰਾ 12)

ਅੱਗੋਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸਬੰਧੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3 ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਸਹੀ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਸਵਾਲ ਹਨ। ਅਨੁਸਾਰ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ. ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ।

(ਪਰਾ 13)

ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ.

ਰੁਪਿੰਦਰ ਖੋਸਲਾ, ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਫਾਰ ਰਿਸਪੌਂਡੈਂਟ ਨੰਬਰ 1।

ਆਰ.ਐਸ.ਚੀਮਾ, ਰਾਜੀਵ ਤ੍ਰਿਖਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਨਿਰਣਾ

ਮਹਿਤਾਬ ਐਸ ਗਿੱਲ, ਜੇ.

(1) ਸ੍ਰੀ ਆਰ.ਐਸ.ਖਟੜਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਆਈ.ਪੀ.ਐਸ. ਅਫਸਰ ਹਨ, ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਰਮੇਸ਼ ਦੱਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੂਪਨਗਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਮਨੁੱਖੀ

ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ (ਅਨੈਕਸਰ ਪਾਈ) ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਝ ਨਰਾਜ਼ਗੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 420 ਅਤੇ 506 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਝੂਠੀ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਲੀ। ਇਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਰਮੇਸ਼ ਦੱਤ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਏਜੰਸੀ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(2) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਕਮਿਸ਼ਨ' ਕਿਹਾ ਗਿਆ) ਨੇ ਇਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ (ਗ੍ਰਹਿ) ਅਤੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ (ਲਟੀਗੇਸ਼ਨ), ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ , - ਮਿਤੀ 28 ਜੁਲਾਈ, 1998 (ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਾ P2) ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਰਮੇਸ਼ ਦੱਤ ਸ਼ਰਮਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ (ਲਟੀਗੇਸ਼ਨ) ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰਿਪੋਰਟ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P3) ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜੋ ਸ਼੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਰੂਪਨਗਰ ਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਰਮਾ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ , 13 ਅਗਸਤ, 1998 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ (ਅਨੈਕਸਰ P4) ਰਾਹੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਿੱਜੀ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। 30 ਸਤੰਬਰ, 1998 ਦੇ ਹੁਕਮ (ਅੰਕੜਾ P5) ਰਾਹੀਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਾਖੁਸ਼ੀ ਦਿਖਾਈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਿੱਜੀ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਜੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ ਉਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:-

(i) ਕੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਮੰਗਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ?

(ii) ਕੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ 28 ਜੁਲਾਈ, 1998, 13 ਅਗਸਤ, 1998 ਅਤੇ 30 ਸਤੰਬਰ, 1998 ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਰਥਾਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਅਨੁਬੰਧ P2, P4 ਅਤੇ P5 ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ।

(3) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2, ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਸ਼੍ਰੀ ਰਮੇਸ਼ ਦੱਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(4) ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਪੀਆਈ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੰਬਰ 104/98 ਅਤੇ 106/98 ਰਾਹੀਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਝੂਠੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਤੰਗ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1993 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(d) ਅਤੇ 12(a) (i) (ii) 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਐਕਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:-

“2 (A) XX XX XX

(b) XX XX XX

(c) xx xx xx

(d) "ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਜੀਵਨ, ਆਜ਼ਾਦੀ, ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਮਾਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ;

“12. ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕੰਮ

(ਏ) ਕਿਸੇ ਪੀੜਤ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ, ਸੂਓ ਮੋਟੂ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਪੁੱਛ-ਗਿੱਛ ਕਰੇ-

(i) ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣਾ ; ਜਾਂ

(ii) ਅਜਿਹੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਵਿੱਚ ਲਾਪਰਵਾਹੀ।

(5) ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ।

(6) ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ (ਅਨੇਕਚਰ ਪੀ.ਆਈ.) ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨੱਥੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਝ ਦੋਸ਼ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਲਗਾਏ ਹਨ, ਜੋ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1), 2 (ਏ) (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (1), (2) (ਏ), (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ)

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ: -

“14 (1) ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੇਸ ਹੋਵੇ।

2. ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਅਧੀਨ, -

(a) ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਬੁਲਾਓ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰੋ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ;

(b) ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ; ਅਤੇ

(c) ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਜਨਤਕ ਰਿਕਾਰਡ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਕਾਪੀ ਮੰਗਣੀ।

(3) xx xx xx

(4) xx xx xx

(5) xx xx xx

(7) ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁਤੰਤਰ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਹਲਫਨਾਮੇ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(8) ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾ 16 ਜਿਸਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਇੱਥੇ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

“16. ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ।—ਜੇਕਰ, ਜਾਂਚ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਕਮਿਸ਼ਨ-

(a) ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ

(ਬੀ) ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਾਖ ਨੂੰ ਪੱਖਪਾਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ,

ਇਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਵਿੱਚ ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦੇਵੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ।

(9) ਸੈਕਸ਼ਨ 16 ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਾਖ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। .

(10) ਜੇਕਰ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਵਲ ਜਾਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਜੋ ਇੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-'

15. ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਿਆਨ . ਕਮਿਸ਼ਨ. —ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਬਿਆਨ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਦੀਵਾਨੀ ਜਾਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਬਿਆਨ-

(a) ਉਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਜਵਾਬ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ! r; ਜਾਂ

(b) ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ।

(11) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1908 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 13 ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

“13. ਪੜਤਾਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ।—(1) ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908 (1908 ਦਾ 5) ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਨਾ ਅਰਥਾਤ:-

(a) ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਹੁੰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ;

(b) ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ;

- (c) ਹਲਫ਼ਨਾਮਿਆਂ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ;
- (d) ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਜਨਤਕ ਰਿਕਾਰਡ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਕਾਪੀ ਮੰਗਣਾ ;
- (e) ਗਵਾਹਾਂ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ;
- (f) ਕੋਈ ਹੋਰ ਮਾਮਲਾ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- (2) ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜੋ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਬਿੰਦੂਆਂ ਜਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਲਈ, ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ (1860 ਦਾ 45) ਦੀ ਧਾਰਾ 176 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 177 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
- (3) xx xx xx
- (4) xx xx xx
- (5) ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 193 ਅਤੇ 228 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ (1860 ਦਾ 45) ਦੀ ਧਾਰਾ 196 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਆਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 195 ਅਤੇ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 (1974 ਦਾ 2) ਦੇ ਅਧਿਆਏ XXVI ਦੇ ਸਾਰੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਦਾਲਤ।

(12) IThe3 Protection of Humanrights1 Act, 1993 ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਲਿਆਉਣ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਕੁਸ਼ਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਉਕਸਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਿਹਤਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਪੀੜਤ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ, ਖੁਦ-ਬ-ਖੁਦ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਰਮੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ, ਕੇਫਸਪੋਡੋਟ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਪੀਆਈ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਔਤਿਆਚਾਰ ਦੇ ਖਾਸ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸਦੀ ਜਾਂਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬੂਠੇ ਉਲਝਣ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਉਠਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਨਿੱਜੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੱਚੇ ਤੱਥ ਰੱਖਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਪਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕਰੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਆਚਰਣ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੋਣ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੁਣ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬੋ-ਗਰੀਬ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਹੋਣ ਨੂੰ ਮੁੱਢਲਾ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ

ਗਈ ਧਾਰਾ 13 ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਅਣਗੌਲੇ ਹੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਨ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਆਪਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪਾਹਜ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(13) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਮੰਗਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ। 3. ਦੋਵੇਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

(14) ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਖਰਚੇ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ

ਐਸਐਸ ਸੁਪਾਲਕਰ ਜੇ.

ਪਰਮਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ,

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਵੇਅਰ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, -

ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1998 ਦਾ FAO 2388

5 ਅਗਸਤ, 1999

ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 — ਐੱਸ. 8 (2)- ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਕਾਪੀ — ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਾਲਸੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ — ਮਾਮਲਾ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ—S. 8 (2)- ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ—ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੈਟ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕਾਪੀ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ